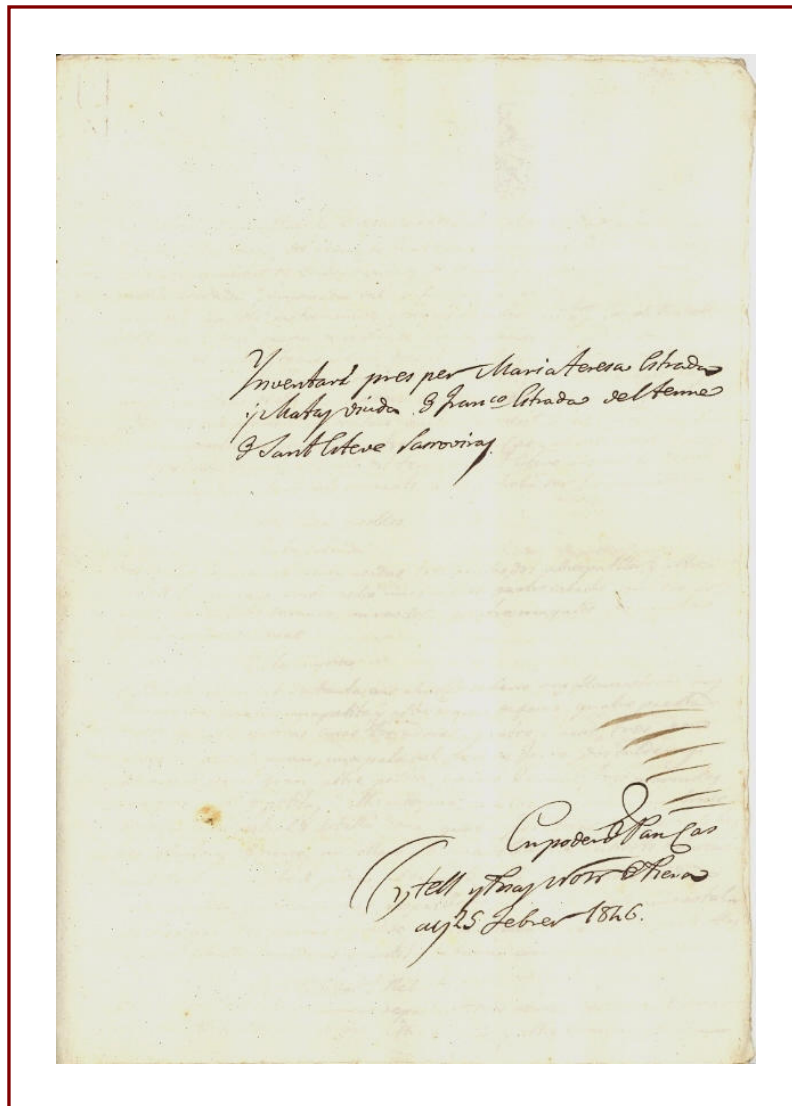

DOCUMENTS SINGULARS

Núm. 1
Juny 2017

**Inventari de Ca n'Estrada
(1846)**

DESCRIPCIÓ I CONTEXT HISTÒRIC

Un inventari és una relació detallada, ordenada i valorada dels elements que conformen el patrimoni d'una empresa o persona en un moment determinat. L'inventari *post mortem* és un tipus d'inventari que es fa en el moment en què es produeix un traspàs de patrimoni com a conseqüència d'una defunció. En aquest cas, amb motiu de la defunció de Francisco Estrada i la declaració de la seva filla Francisca com a hereva, la seva vídua pren inventari dels béns del mas.

L'any 1846 el propietari de Ca n'Estrada, en Francisco Estrada, acaba de morir. Teresa Estrada i Matas, la seva muller, ha quedat vídua amb tres filles ja grans i casades: Francisca, Maria i Josepha. Crida al notari de Piera, Pau Castell i Rosas, i li dicta testament. A Maria i a Josepha, els deixa 200 lliures pels drets de legítima materna i a Francisca la declara hereva universal:

*... de tots los latres empero béns meus, mobles e immobles, noms, veus, drets, forsas y accions mias universals qualsevols y a hont se vulla que sian, que me pertanyen y pertanyeran en qualsevol part del mont, per qualsevol motiu, títol o causa, Instituesch y anomeno en Hereva mia univesal a Francisca Julià y Estrada, ma filla primogénita y seguida sa mort a sos fills y fillas lilegítims y naturals...*¹

Teresa Estrada actua com a tenutària, és a dir, segons els dret civil català, té dret a l'usdefruit denominat *tenuta*. A partir d'aquest moment, segons contempla la *Constitució hac nostra*² disposa d'un mes per ordenar fer inventari. El mateix dia en què es fa el testament, el notari també aixeca inventari de tots els béns. Aquest *Inventari* conté una relació del patrimoni de Ca n'Estrada, tant pel que fa als béns immobles com als mobles, estris, robes i altres objectes que hi ha a la casa. S'ha de dir, però, que en aquest inventari la relació dels béns immobles de Ca n'Estrada no apareix gaire detallada.

Els inventaris es feien habitació per habitació. La descripció dels béns començava a la planta baixa de la casa, per continuar després al primer pis i, finalment, acabar a les construccions de l'exterior. La descripció dels objectes contemplava: el seu número, el material de què estava fet, el seu estat de conservació i, a vegades, les seves peculiaritats.

Pel que fa a l'estat de conservació, sovint algunes peces es descrivien com a *vella* o *dolenta*, indicant d'aquesta manera que es trobaven en mal estat i, fins i tot, trencades, però es mantenien dins de la casa. Això és fruit d'una mentalitat molt tradicional, que feia ús dels estris i dels objectes fins a les màximes possibilitats.

¹ Testament de Maria Teresa Estrada y Matas, vídua de Francisco Estrada, del terme de Sant Esteve Sesrovires (CAT AMSES 401 01 21).

² Antiga disposició legislativa catalana d'origen medieval que ordenava fer inventari dels béns d'un difunt o difunta en el termini de temps d'un mes de la seva mort, en el cas que hi haguessin fills menors d'edat. L'objectiu era delimitar els béns que eren dels fills dels que eren del cònjuge.

En el cas de conservar més d'un *Inventari* pel mateix mas, corresponents a moments diferents, es poden observar les innovacions i les continuïtats del món material de la casa. A més, la interrelació entre diversos documents d'un mateix fons, com ara els *Capítols Matrimonials* i les *Èpoques de Dot*, dona constància que bona part del parament domèstic no era immutable, sinó que podia passar a mans diferents a través dels dots. Alguns mobles i algunes peces de roba de la casa procedien dels dots aportats per dones i homes casats amb els hereus o les pubilles del mas. De la mateixa manera, aquests objectes podien formar part de l'aixovar de les filles de la casa quan es casaven.

La informació aportada per aquest document és molt valuosa perquè ens ajuda a conèixer :

- L'estructura de la masia. Ens proporciona dades essencials pel que fa a l'estructura de la masia, els seus espais i la seva distribució.
- El grau de diversificació i desenvolupament de l'utilatge domèstic.
- Les eines agrícoles que feien servir. Ens permet conèixer les eines que s'utilitzaven per a fer les tasques agràries de la masia i, segons el grau d'especialització de les eines, també es pot saber quina era l'activitat agrícola predominant.
- La presència o no de bestiar. Ens dona informació sobre si l'activat ramadera tenia o no un pes en l'economia del mas.
- Els costums pel que fa a l'alimentació i els productes de la terra. Ens acostava a la vida quotidiana dels habitants de la casa, fins al punt de conèixer quins productes guardaven al seu rebost i, per tant, formaven part de la seva alimentació.
- L'existència o no d'objectes de valor, decoració i cultura. Ens aporta informació sobre el nivell social i cultural dels habitants del mas.

Així doncs, l'inventari d'una masia facilita l'accés al coneixement de la vida quotidiana dels seus habitants, però també ens ajuda a entendre l'evolució de la vida als masos catalans al llarg de la història.

La conservació d'aquest document únic és gràcies a la donació que va fer la senyora Josefa Julià Ribot l'any 2014. D'aquesta manera, s'ha pogut conservar una informació riquíssima sobre l'existència de Ca n'Estrada, una masia avui dia desapareguda, i que ens permet saber com es vivia a una masia a mitjans del s. XIX. Les donacions són, doncs, un puntal important per al coneixement de la història del nostre poble i complementen i supleen les mancances de la documentació municipal. Els fons patrimonials de famílies, els personals, els d'empreses, d'associacions, etc, són bàsics per a conèixer la història del nostre poble.

FITXA DESCRIPTIVA

Àrea d'identificació

Codi:	CAT AMSES 401 01 20
Nivell de descripció:	Unitat documental simple
Títol:	Inventari de Ca n'Estrada
Data:	25 de febrer de 1846
Suport:	Paper
Volum:	1 expedient, 5 fulls - 21,5 x 31 cm

Àrea de context

Nom del productor:	Família Estrada
Història arxivística:	Aquest document formava part de la documentació de Ca n'Estrada, la qual es trobava barrejada amb la del fons de Can Julià. Arran del matrimoni de Pere Julià i Francisca Estrada, la família Julià va conservar tot el patrimoni documental dels Estrada. Un cop iniciades les tasques dem tractament arxivístic, la documentació de Ca n'Estrada es va separar i es va tractar com un subfons dins del fons de Can Julià.
Data d'ingrés:	El 12 de març del 2014, en un acte celebrat a la masia Can Julià, es signa el contracte de donació del fons de Can Julià.

Àrea de contingut i estructura

Abast i contingut:	Aquest document és un Inventari <i>post mortem</i> i es pren justament després de la defunció de Francisco Estrada i la declaració de Francisca, la seva filla primogènita, com a hereva. Conté una relació del patrimoni de Ca n'Estrada, tant pel que fa als béns immobles com als mobles, estris, robes i altres objectes que hi ha a la casa. La descripció dels béns es feia habitació per habitació, començava a la planta baixa de la casa, per continuar després al primer pis i, finalment, acabar a les construccions de l'exterior. La informació aportada per aquest document és molt valuosa perquè ens ajuda a conèixer la vida quotidiana als masos catalans i la seva evolució al llarg de la història.
Avaluació, tria i eliminació:	Conservació permanent

Àrea de condicions d'accés i ús

Condicions d'accés:	Lliure
Condicions de reproducció:	Lliure
Llengua del document:	Català

Àrea de documentació relacionada

Localització de l'original: Es conserva a l'AMSES
Documentació relacionada: La resta de documentació que forma part del subfons Ca n'Estrada

Àrea de control de la descripció

Autoria: E.LL.R
Data: 2017